

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVARMEGYEI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - 12 korona.
fél évre - 6 "
negyed évre - 3 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többesrői hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyitólér sora 40 fillér.

Lukács kijelentése.

(Ü. L.) A pénzügyi bizottság ülésén, az indemnitás tárgyalásakor, nevezetes kijelentést tett Lukács László, a mi adhat alkalmat a gondolkodásra. Ezen kijelentésnek a lényege abban van, hogy valamelyes uton-módon végre-valahára változtatnunk kell parlamenti ökonomiánkon, mert tarthatatlan az a helyzet, hogy bár az esztendő negyedik hónapjában járunk, még mindig csak ott tartunk, hogy valamikor az első évharmad végén fogunk dönteni a második indemnitás fölött.

Bármely kormány tehetetlen a nálunk divó szobással szemben, hogy hónapokon át tárgyalódjék a költségvetés. Kiszorítva azáltal a hasznosabb parlamenti munka végrehajtását. Sőt gát vettetik a valódi kormányzás elebe is, elfoglalva a miniszterek idejét az örökös országgyűlés tartása, lévén nálunk hét-nyolcz hónapon át. Ilyesmit a világ egy népe sem tűntet fel!... Nekünk van a leghosszasban üléselő parlamenti, hogy abból is néhány hónapot fölemesszen a költségvetés tárgyalása.

Igaza van Lukács Lászlónak, a ki megpendítette az eszmét és igaza van a kormánynak, melyet ez a gondolat foglalkoztat: sokkal régebben szülnék ennek a mi mai parlamenti gyakorlatunknak a terhe alatt, semhogy a segítségnek, a türethetetlen állapot megváltoztatásának a legfőbb ideje ne volna itt. A lehetőség e súlyos odium megszüntetésére nyilvánvaló. Semmi egyéb nem kell

hozzá, csak tisztánlátás és a józan elhatározás akarata.

A külföldi parlamentek rövid időn végeznek a költségvetéseikkel. Egyszerűsítünk kell nekünk is azt. De miként!... A „Magyar Nemzet“ erre azt ajánlja, hogy a költségvetés érdemleges tárgyalását a pénzügyi bizottság végezze, míg a plénumnak a bizottsági eredmény szankciója maradjon. Van megszívelendő e tanácsban, de a magam részéről még sem helyeslem, a parlament költségvetési tárgyalását így a bizottság okkupálná, a mely ellenkezik az alkotmányosság fogalmával és közhasznu sem lenne a kizárólag szűk bizottsági tárgyalással. De lehetne másként a korlátvetés. Ne engedjék meg a minden tárczánál általános vita és szigoruan a felszólaló tárgynál maradjon mindenki. Legyen egy általános vita, illetve tárgyalás, de több nem. A részlet-tárgyalás szűk korlátok közé szorítsassék: s míg a költségvetés tárgyalása tart, délutáni ülés is legyen. Így egy hó lefolyása alatt, tető alá kerülhet a költségvetés. Ez a kijelentés megérdemli, hogy miatta a Lukács László pénzügyminiszter eszméjét komolyan megfontoljuk s hogy az eszme valóra váltásával megszabadítsuk magunkat attól a haszontalan és kártevő nyügtől, a mely elhibázott gyakorlatunk folytán kezdettől fogva bénítólag hat egész közéletünkre.

A mi pedig Lukács László pénzügyminiszternek, az újabb két óra szóló budget-provizóriumát illeti, az erről szóló törvény-

javaslatra szükség van. A javaslat a kormányzat zavartalan ügyvitel szemponyjából feltétlenül szükséges immár!... A négy havi indemnitás, melyet a kormány a múlt decemberben kért, április végével lejár. Ha a további ügyvitelhez az alkotmányos felhatalmazás idejekoráig meg nem adatik a kormánynak, törvényekivüli állapot fenyegethet.

Az indemniták alapján való kormányzás nem kedves dolog semmiféle kormánynak. Legkevésbé konvenial a jelen kabinetnek, mely a törvényes normál viszonyok helyreállítására törekedett minden téren, kényes volt rá mindenha, hogy a normál-állapot a budgetjog területén teljes hathatósággal érvényesüljön. De hát az idő kifogása miatt ez nem lehetséges, a kormány nem oka, hogy a bankjavaslat oly hosszú időn át tárgyalatott. Kedvetlenül bár, de kötelességszerűleg nyul a minisztérium az új indemnitásban nyerhető időhaladékhoz, hogy elkerüljük az ex-lex állapotot: bármily könnyelműen idéztetett fel az a közelmúltban s bármily egykedvűen vette is a nemzet akkor. Nagy rázkódásokat szerencsére nem okozott; de zavarok álltak elő miatta az adójövedelmekben, a pénztári kezelésben, s hitelműveleteket tettek szükségesekké fölöslegesen, hogy a kormányzat rendes menete fenntartható maradjon.

Ha az ellenzék parlamenti hivatása szerinti kifogás alá találja vonni e kisegítő javaslatot, vesse föl azt a kérdést is: ki felelős a kivételes

A verebek.

Hutavány Árkosi Ferencz Kálmán „A pálfalvi szélmalomár“ az. elb. köt. (Kunossy, Szilágyi és ts. kiad. Bpest.)

Ajtoni Mócsi bá szántó-vető szekely ember volt. Az ő csürjében tanyáztak a verebek s így háziurnak is tarthatta magát, csak-hogy a házbérnek színét sem látta soha és a béremelés gyönyörűségét sem élvezte. Ez még nem lett volna nagy baj, ha Mócsi bának sem lett volna anyósa. De volt. Öreg, fogatlan, vén anyósa. Ő sem volt már fiatal, a felesége is az öregek közé számított. Olyan szerencsétlen volt mégis szegény, hogy az anyósa még mindig élt. Nem csak élt, de lárnozott mindig. A Mócsi bá felesége, ugy egymagában, talán hajlott volna a békésebb élet felé, de az öreg asszonytól nem tudta kifejtetni ebbeli tehetségét. Olyan lett, mint az anyja. Házsártos, villaszemű, kigyónyelvű...

Azon a napon, mikor a veréb-közletársaság fölött összegyűlekeztek a felhők: a két asszony nem volt otthon. A szomszéd faluba mentek, rokon-látogatába, már kora reggel. Mócsi bá magára maradt otthon. Rettenő fenyegetéssel bucsúztak el tőle az asszonyok. Különféle meghagyások hangzottak el...

Kiterjedt a figyelmük mindenre. Mócsi bá megesküdött, hogy otthon marad, hogy ellát

minden élő állatot és hogy nem hozat pálinkát. Szegény feje mit tehetett volna mást, mikor hosszú esztendőknön keresztül megszokta az engedelmességet.

Az asszonyok, mikor kifele mentek a hegyen, holtbizonyosra vették, hogy nem törtenik otthon semmi különös.

Mócsi bá is azt hitte, amíg a szép júniusi nap fényében sütkezve, pipázott a tornáczon. Olyan csönd volt körülötte. Az udvaron kiterített vásznakat gyöngye szellő libegtette s Mócsi bának ugy tetszett, mintha azok békét hirdető zászlók volnának. A tyukok csöndesen kapirgáltak a csür előtt. A tehének nyakán megcsendült, neha a csöngető.

Olyan különös érzése támadt az öregnek. Azt hitte, hogy meghatalodott. A sok veszedélésben elapadt jó kedve, mintha buzogni kezdett volna.

Gyönyörködve nézett maga körül, ameddig látott. Nézte az orgonafákat, a pünkösdi rózsafát, a rajtuk játszó verebeket. Föl-fölnézett az égre, aztán a messziségből integető kek hegyeket vizsgálta.

Ekkor történt, hogy eszébe jutott a pálinka. Szeretett volna inni, táncolni, duhajkodni.

A fogadalmára gondolt hirtelen. Megijedt... Hallotta a két asszonyt... De nem tartott sokáig a félelme. Bement a házba és keresni

kezdte a pálinkát. Nem találta sehol... Kijött a tornácra. Barázdas, beesett, nagy csontos arcán igen meglátszott, hogy gondolkodni kezdett...

Nem törte a fejét sokáig. Mikor meglátta Gyurka gyereket, a szomszéd fiát, az utcán, már készen volt a gondolat.

Behívta a fiut, aztán benézett a házba és kihozott onnan egy áveget.

— Mönj le a zsidóni, Gyurka! — szól a gyermekhez, — osztán hozz ebbe az áveget két deczi piritust!

A gyermek elszaladt. Mócsi bá türelmetlenül várta vissza. Eközben megnyugtatta a lelkiismeretét, hogy nem követ el vétke, mert a „piritus“ nem pálinka. A „piritus“ tiszta szesz és csak akkor lesz pálinka, ha vizet öntenek belé.

Fajt nagyon a lelkének, hogy egyedül fog inni, de mire a gyerek megjött, már vidám volt. Kitalálta a társasívás módját.

A piritusból öntött egy cseréptányérba. A többit megelegyítette vízzel.

Poharat hozott ki és tiszta buzát. A buzát a tányérba szórta. Aztán pipára gyújtott és várt.

A verebek játszadoztak az udvar porában. Ugráltak. Letelepedtek. Szárnyukat rázva fürödtek.

rendszerrel elkerülhetetlen volt? Nem nehéz rá a felelet, fentebb tévénk említett róla. A kormány felelőssége az ország érdekeire terjed, a mik fölött örköndie és értük cselekednie kell. A parlamentben történőként is, a menyiben a többség tényéről van szó, szintén a kormány felelős. De a mit az ellenzék tesz, azért nem háríthatni át a kormányra a felelősséget; az ellenzékiség sem felelőtlen. És így az ellenzék akkor lesz önmagához a legkonzekvensebb, ha a bankvita hátrányos következményeiből levonja a konkluziót és Magyarország egyensúlya érdekében az új indempitás mielőbbi átbotcsátásával expialja a törvényhozás idejének tekozlásában elkövetett politikai hibát.

A Lukács László kijelentését azonban szivelje mindegyik párt meg, mert csak ily uton vergődünk ki a túl hosszadalmas budget-tárgyalások alól. „Az idő pénz” — mondja az angol példabeszéd. Ennek a tudása nagyon is szükséges Magyarországra, ha meg akarjuk állani helyünket a népek sokaságában. Dolgozni tudó parlamenttel haladhat egy nemzet, stagnál a parlamentje nem dolgozásával. Áldoztunk eleget az üres jelszavak oltárán, szónokoltunk eleget az edes hazáért, obstrukcióztunk eleget — képzelt semmiért, tegyük végre munkaképessé a magyar parlamentet, a Lukács László kijelentésének a megfontolásával. A „Közérdek” adott ennek hangot már korábban is, épp az én ily fölszólalásommal, — de mert a magunk fele kijelentés elhangzott szó volt a pusztában, örömmel tesszük magunkévá Magyarország legnagyobb államférfiának a fenti kijelentését, és igyekszünk propagandát csinálni annak az edes nemzetünk érdekében.

HIREK.

— **Husvét-ünnepi istentiszteletek** a róm. k a t h. templomban: nagyszombatkor ünnepélyes szt. mise d. e. 10 órákor, utána oltárfosztás; nagypénteken d. e. 9 órákor csonka mise, az Előre dalkör Passiót énekel, Rada György házfőnök szt. beszédet mond;

Mózi bá nézte őket, kajánul, vidaman... Egy óra is eltelt a pipázásban. Egyszer aztán az öreg kiszedte a szeszből a buzát. Leöblintette vízzel és liszttel meghintette. Visszaült régi helyére, palinkát töltött a pohárba és szórni kezdte a buzát.

A verebek észrevettek. Odagyültek és szedgettek...

— Szerusz ját! — szólt le egyik-másikhoz az öreg és kiitta a poharat.

Ujra töltött és tovább szórta a szeszszel itatott eleséget a verebek köze.

Mire a buza elfogyott, az úvegben is meggyült a levegő. Jókedvű lett az öreg, de nem csak ő, hanem a verebek is.

Nagy csiripeléssel zibongtak az udvaron.

Némelyik már nagyon elázott. Magasra tartott fejjel, szetterjesztett szarnynyal próbált ugrálni a legfőbb. Rőpülni nem sok tudott már.

Az öreg a tornácz fájára könyökölve nézte őket.

— Hi-hi! — kacagott, — iszuok komám, iszuok. Jó a kedvünk! Ki tánczol, hadd látom?...

A verebek ugráltak. Henteregtek a földön. Egymáshoz támaszkodtak. Illegettek, billegettek magukat és szokatlan módon beszélgettek.

nagyszombaton d. e. 10 órákor tűz- és vízszentelés, ünnepi szt. mise, d. u. 6 órákor feltámadási körmenet; husvét vasárnap d. e. 8 és 9 órákor olvasott szt. mise ételek megáldásával, 10 órákor ünnepélyes szt. mise, mely alatt prédikál dr. Vass Albert theologiai tanár, d. u. 6 órákor ünnepélyes vacsernye; husvét-hétfőn d. e. 8 órákor olvasott szt. mise, 10 órákor ünnepi szt. mise, mely alatt prédikál Gógl Dezső s. lelkész, d. u. 6 órákor lytánia; husvét-keddjén d. e. 10 órákor énekes szent mise.

A református templomban: nagypénteken az istentiszteletet Jancsó Sándor lelkész végzi. Ünnep első napján prédikál Jancsó Sándor lelkész; urvacsora agendát mond: Dóczy Ferencz tanár-segedlelkész; poharat oszt: Zayzon János vallástaná. Második és harmadik ünnepen az istentiszteleteket Felméri Albert papjelölt-legátus végzi. Minden istentiszteleten közreműködik a református egyház iparos dalkara.

Unitárius istentisztelet. Husvét másodnapján délelőtt 11 órákor a helybeli leányiskola egyik tantermében urvacsoraosztással egybekötött unitárius istentisztelet tart Gál Miklós torockószentgyörgyi lelkész.

— **A városi rendőrség államosítása.** Nagyenyre igen előnyös volna az államosítás, mert az állami segély maximuma 20.000 koronában van felvéve, minek fele 10.000 korona megmaradna, és elesnék a mostani rendőrségi költség, mely a helyiségek bérén kívül 19451 koronát tesz ki az 1911. évi költségvetés szerint, de a városi fizetésrendezés után felmenne 25.000 koronára is. Ez a dolognak csak anyagi része. Erkölcsi részével máskor foglalkozunk.

— **Uj dandárparancsnok.** Radicsévics Márton ezredes, a laibachi 27. cs. és kir. gyalogezred volt parancsnoka, kit Ó felsége a gyulafehérvári dandár parancsnokává nevezett ki, f. hó 9-én érkezett Fehérvárra s átvette a gyulafehérvári 69. sz. gyalogdandár parancsnokságát.

— **Tornaverseny.** A tanítóképző tornaköre folyó 7-en szép számú közönség előtt tartotta versenyét a kollégium tornacsarnokában.

— Csip, csip! — szólt egy családapa a másik feleségehez, hogy szeretheti azt a hülyét? ... — és odaugrált hozzá.

— Csirip, csip, csirip! — beszelt a másik, — én vagyok az uratok! — és magasra tartotta a fejet.

— Csipi, csip! — selypített egy mama-verb és fölborzolt tollakkal tánczolt, — mégis én vagyok a legszebb. Ki szeret engem? ...

Fölfujt, oldalgó, borzas, tánczoló, hivalkodó verebekben gyönyörködött az öreg.

Mikor szinte holtra kacagta magát, lement az udvarra és négyet fölhozott a zsebében.

Egyenkint szedte ki őket és beszélgetett hozzájuk.

Egy családapat vett ki előbb. Igen elázott atyafi volt.

— Jaj, ha neköd is anyósod van! — mondotta neki résztvevően.

— Csip, — felelt szomoruan a verb. Aztán egy másikat szedett elé.

— No, mit mond majtég az asszony? — kérdezte tőle balsejtelemmel.

Majd a mamákat vette ki a zsebből.

— Most beszéljétek no! ... Isze, tő is részögök vadatok. Ugy-e szőnt a beke? Ugy-e? ...

kában. Az igen szépen sikerült szabadgyakorlatok után szertornászásra került a sor, a melyben a többek között kiváltak: Kiss Ernő, Bojtó György és Nagy Gyula képezdei növendékek, kik jutalmat is nyertek, a melyet Fejes Áron igazgató-tanár igen lelkesítő szavak kíséretében adott át nekik. A versenyt 12 óráig tartó táncz követte. Kinos feltűnést keltett a közönség körében, hogy a versenyt egyetlen egy gimnáziumi tanár sem tisztelte meg jelenlétével.

— **Hó és fagy.** Az országszerte hirtelen beállott hideg időjárás nagy károkat okozott egyes vidékeken. Mindenütt hó, eső és utána fagy következett, s egész télies időjárásban van részünk áprilisben. Vasárnap nálunk is hó hullott és azóta tartós hideg van. A környékbeli hegyeket nagy hó borítja.

— **Petőfi emléktábla Nagyszében.** Szeben vármegye és Szeben város közönsége közadakozásból bronz-emléktáblával örökítik meg azt a házat, melyben Petőfi Sándor 1849-ben tartózkodott. Az ünnepélyes leleplezés f. hó 23-án lesz; a Petőfi-társaság nagy számmal képviselteti magát az ünnepélyen.

— **Naptáregyesítés.** Vályi János dr., az eperjesi görög katolikus egyházmegye püspöke a kormány által újabban ismét megkezdett naptáregyesítési munkálatokra való tekintettel egyházmegyéje espereseihez körlevelet intézett. Ebben felhívja az espereseket, hogy a kerületükbeli papságot gyűlésre hívják össze és tárgyalják a naptáregyesítés kérdését s jegyzőkönyvíleg állapítsák meg: 1. kívánja-e és célszerűnek tartja-e a papság a naptáregyesítést, 2. milyen a nép es esetleg a másvallásuak hangulata, 3. mit szólna a nép, ha a naptáregyesítés egyszerűen rendeleti uton léptetnének életbe. A jegyzőkönyveket május tizedikeig kell a püspökhöz fölterjeszteni.

— **Nagy viharok.** Az ország minden részéből hatalmas esőzéseket, havazásokat és pusztító viharokat jelentenek. A vihar különösen Torontalmegyében okozott nagy károkat, Óbecse határára két embert a villámcsapás ért, Szarvason pedig egy embert agyon sújtott a villám. Az eső és a havazás nagy kárt tett a gyümölcsstermésben és több helyütt lehetetlenne tette a szántást és vetést.

A verebek alig csipogtak. Mikor az öreg letette őket a tornácz fájára, már ugrálni sem próbáltak. Csak egyik mozgott. Hátán feküdve, ütemesen emelgette vekony lábait a levegőbe, mintha vezényszóra szulzó gyakorlatokat csinált volna.

Feküdtek a többiek is szerte-széjjel, részegen.

Másnap a legtöbb kijózanodott. De nem tudtak többé együtt élni. Nagyon szegyltek magukat. A papák gyanakodva nézték a mamákat és a mamák lesütött szemmel bujkáltak az ágak között. Különös volt a helyzet. Nem tudták, hogy tegnap mit csináltak de mindenik érezte, hogy nem volt egészen tiszta a tegnapi ügy. Nem mertek a fészekbe beröplülni. Ide, oda kódorogtak, aztán utra, keltek, ahányan voltak, annyi felé. Egy sem maradt a Mózi bá portáján s nem gyönyörködhetek a büös bönhődésben, akit, a ki pattant vétek következtében, nagyon megtéptak az asszouyok.

Mózi bá még nagyobb rabságba került.

A verebek pedig elveszték, mert a becstelenes verebek egyet sem fogadtak be többé közülük. Nem bocsátották meg soha, hogy ugy cselekedtek egyszer, mint az emberek mindig...

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu Portland-Cementet ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható Klemm Pál cégnél Szentkirály-utca 128.

44 10-

FIGYELEM!

"AIDA" VERGE és "BLUE STAR" CONTINENTAL

CIGARETTAPAPIROK CSAK AZ ITT LÁTHATÓ KÉPEKKEL VALÓDIAK.
:-: ÓVAKODJUNK ÉRTÉKTELEN UTÁNZATOKTÓL! :-:

MENDEL SÖRFŐZŐDE ÉS KERESKEDELMI R.-T.

TORDA.

Alsófehérmegyei raktárak:

Nagyenyedi főraktár
házi kezelésben

Wobner Rudolfnál Szentkirály-u.

Gyulafehérvár:
Weill Bélánál.

Tövisen:
Nemayer Mihálynál.

Balázsfalván:
Dániel Ferencznél.

Ajánlja a Magyar Védő Egyesület által és a
temesvári nemzetközi kiállításon legnagyobb díj-
jal, a „Grand prix“-vel kitüntetett

tordai Korona-sörét.

Továbbá bajor módra gyártott sötét

MALATA (Bock)

és nehéz világos

dupla márcziusi söreit.

Figyelem!

Csak akkor kap eredeti

tordai Korona-sört,

ha a cég vignettája az
üvegen rajta van!

104 1-

Nagyenyedi Kisegítő Takarékpénztár R.-T.

Az Osztrák-Magyar Bank mellékhelye.

Részvénytőke 600.000 korona.	Előnyös kölcsönt ad betáblázásra, megfelelő kezességre, értékpapírokra, sorsjegyekre, jóhitelű pénz- intézetek részvényeire. Vásárol és elad értékpapírokat. Letétbe elfogad értékpapírokat, sorsjegyeket, értéke- ket kevés őrzési díj mellett. Idegen kölcsönöket a legelőnyösebben konvertál. Váltókat az összeg nagysága szerint legelőnyösebb feltételek mellett számítol le. Állandó betétet a legkedvezőbb kamatláb mellett fogad el.	Tartalékalap 400.000 korona.
Az intézet hivatalos órái hétköznapiokon: delelőtt 9—12 óráig, délután 3—4 óráig.		Üzletfeleink részére telefon bevezetve 14. szám alatt.

47 1-

Olcsóbb! A „Dr. Just“ Wolframlámpa Olcsóbb!

minden helyzetben ég. Fénye állandó egyenletes fehér. Kiválóan tartós és a szénszálas izzólámpával szemben 70% áramot
takarít meg. Kapható Nagyenyeden darabonként **2 korona 20 fillérért**

Winkler János kereskedésében.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárugyár Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.